

Bilaga 7 till kommunfullmäktiges protokoll 2005-12-05 § 16

Svar på interpellation (2005:53) om Anhörigvården enligt budgeten 2005 av Margareta Björk (m)

1. Kan borgarrådet Olofsson informera i vilka stadsdelar de ca 100 anhörigombuden nu finns?

Anhöriga är viktiga resurser inom äldreomsorgen. Därför har vi gjort många satsningar på stöd till anhöriga under den här mandatperioden. En satsning är den samverkan mellan stadsdelarna i Stockholms innerstad där ett projekt i Kompetensfondens regi genomförts mellan oktober 2004 till oktober 2005. Det har varit ett gemensamt kunskaps- och kompetenshöjningsprojekt för den personal som i sitt arbete kommer i kontakt med omsorgstagare och deras anhöriga inom äldreomsorgen. Syftet är att genom utbildning och handledning av anhörigombud, både inom hemtjänsten och särskilda boendeformer, att de ska sprida och öka kompetensen hos den övriga personalen övergripande inom staden i anhörigstöd.

De 105 anhörigombuden som blivit utbildade i detta projekt finns alltså i de fem stadsdelar som ingick i projektet. Stadsdelarna som ingått är Maria-Gamla stan, Katarina-Sofia, Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Projektet har tagit ett samlat grepp för kompetenshöjning inom anhörigområdet. En utvärdering tas för tillfället fram och denna kompetens- och kvalitetssatsning håller på att spridas och integreras i ordinarie verksamhet i de berörda stadsdelsnämnderna. Utvärderingarna har så här långt visat att de som gått utbildningen känner sig mycket säkrare och tryggare i sin roll som ombud. Utbildningen har gett en större förståelse för anhöriga och har satt igång ett engagemang för att starta anhörigträffar. Anhörigkonsulenterna som varit ansvariga för projektet håller nu på att sammanställa ett utbildningsmaterial som ska erbjudas alla stadsdelar i Stockholm stad för utbildning av anhörigombud. Utbildningspaketet är tänkt att användas i förvaltningarnas introduktionsutbildningar och en handbok/manual utarbetas så att t.ex. anhörigkonsulenter eller motsvarande skall kunna hålla i dessa moment av introduktionsutbildningarna. Materialet kommer också att läggas ut på stadens websida för att fungera som ett handledningsmaterial för de som vill arbeta med anhörigombud. Anhörigkonsulenterna kommer också att medverka vid ett äldreomsorgschefsmöte för att informera om projektet och sprida erfarenheterna till stadsdelarna. Troligen kommer även Kompetensfonden stå för en sammankallande träff mellan alla stadsdelsnämnder för att sprida utbildningsmaterialet.

Detta projekt där innerstadsstadsdelarna medverkat har varit ett första pilotprojekt. Tanken är att kunskaper och lärdomar som kommit ur detta ska spridas till andra stadsdelsnämnder även i ytterområdena, genom anhörigkonsulenterna och utbildningsmaterialet. Genom utbildningen har även grunden lagts till ett nätverk vars syfte är att främja erfarenhetsutbyte och fortsatt kvalitetsutveckling av anhörigstödet inom Stockholms stad.

2. Är borgarrådet nöjd med det resultatet?

Resultatet av satsningen på anhängombuden är alltså inte färdigställt än, men visar så långt på mycket positiva resultat. Jag är annars mycket nöjd med de stora satsningar vi gjort, men även de vi planerat ska genomföras nästa år, för att avlasta och stödja anhöriga.

3. Tycker borgarrådet Olofsson att det är tillfyllest med att det finns anhängkonsulenter endast i innerstaden?

De 3,25 tjänster i anhängstöd som motionären hänvisar till i motionen är i själva verket utspridda på fem personer, dock inte på heltidstjänster. Stadsdelarna där de verkar är Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm, Katarina-Sofia och Maria-Gamla stan.

Anhängkonsulenterna arbetar även i nätverk för att sprida kunskaperna. Eftersom detta har varit ett första projekt som alldeles nyligen avslutats kommer erfarenheterna spridas till andra stadsdelsnämnder när utbildningsmaterialet och utvärderingen är sammanställda. Jag anser att det är viktigt att erfarenheterna sprids även till andra stadsdelsnämnder. Det är dock viktigt att framhålla att det ser olika ut i olika stadsdelsnämnder. I Kista, Liljeholmen, Rinkeby och Spånga-Tensta finns många anhänganställningar och där finns andra insatser, tex grundutbildning för anhänganställda.

Jag vill påminna interpellanten om att anhängkonsulenterna bara är en liten del av det stöd för anhängvårdare som staden erbjuder. Övriga insatser som finns i staden är korttidsvård och växelvård. Pensionat Hornskroken är ett exempel på detta, där den som vårdas får bo i ett korttidsboende under en begränsad period, utan krav på biståndsbedömning. Anhöriga kan på ett korttidsboende få möjligheten att få tillfällig avlösning för vila och semester dygnet runt eller bara en stunds ledighet. Under 2006 ska ytterligare en enhet för korttidsvård, utan krav på biståndsbedömning, startas i en ytterstadsdel. Dagverksamhet är ofta till för personer med demenssjukdomar, men det finns även andra former av dagverksamhet. Dessa ger avlastning för anhängvårdare. Anhöriga har dessutom rätt till avgiftsfri avlösning från hemtjänstens personal fyra timmar i veckan. Många stadsdelsförvaltningar erbjuder vid behov stöd och anordnar träffar för anhängvårdare. Det har även avsatts medel under året till stadsdelsnämnderna för anhängcirklar eller annat stöd till anhöriga, se nedan. Det finns också olika former av ekonomiskt bidrag som stöd för närstående. Exempel på detta är hemvårdsbidrag, anhänganställning, hemsjukvårdsbidrag eller närståendepenning.

Anhängvårdare som bor i en stadsdel där det inte finns en anhängkonsulent kan alltid höra av sig till biståndshandläggaren på stadsdelsförvaltningen för att få information om olika former av stöd som passar den enskilde.

Detta inte sagt att arbetet med anhängkonsulenter inte ska utvecklas. Det kommer bland annat att ske genom utbildningssatsningar jag skrivit om ovan.

4. Om inte, vilka planer har borgarrådet för att ändra detta?

Som jag skrivit om kommer utbildningarna och erfarenheterna av anhängombuden utvecklas och spridas. Stadsdelsnämnderna som ingått i det första projektet har dessutom lämnat in en projektansökan till Kompetensstegen för en fortsättning av anhängutbildningarna. Där ska man även rikta utbildningen till privata utförare.

5. Var finns den i budgeten planerade nya kommunövergripande biståndsbedömda dagverksamheten för personer med demenssjukdomar?

Inför tertialrapport beslöt jag att omfördela 2 miljoner från kommunfullmäktige, enligt fördelningsnycklarna inom äldreomsorgen, till stadsdelsnämnderna. Pengarna öronmärktes för att användas för anhängcirklar eller annat stöd till anhänga inom äldreomsorgen. Denna omfördelningen gjordes för att det under året visade sig att behovet av anhängcirklar var större än behovet av dagverksamhet för personer med demenssjukdomar. Behovet av dagverksamhet för dementa var redan tillgodosett i stadsdelsnämnderna. Jag anser att det som borgarråd är viktigt att i vissa fall vara flexibel och kunna anpassa existerande medel till en föränderlig verklighet. En redovisning av hur pengarna för anhängstöd har använts ska göras till verksamhetsberättelsen 2005. Exempelvis Farsta stadsdelsförvaltning har anordnat informations- och tematräffar om stöd till den som vårdar en anhäng under hösten 2005 och våren 2006. Sammanlagt sju träffar med information, föreläsningar och diskussioner är planerade där syftet också är att deltagarna ska få erfarenhetsutbyte samt möjlighet att knyta kontakter med andra i liknande situation.

Därmed anser jag mig ha besvarat interpellation

Stockholm den 8 november 2005

Margareta Olofsson
Social- och äldreomsorgsborgarråd